БОЛОВСРОЛЫН ҮНЭЛГЭЭНИЙ ТӨВ

ЭЛСЭЛТИЙН ЕРӨНХИЙ ШАЛГАЛТ-2019

МОНГОЛ ХЭЛНИЙ ХИЧЭЭЛИЙН ШАЛГАЛТЫН ДЭВТЭР

САНАМЖ, ЗӨВЛӨГӨӨ

1. Шалгалт **80 минут** үргэлжилнэ.
2. Хариултын хуудсыг зохих зааврын дагуу анхааралтай бөглөөрэй.
3. Хариултын хуудсан дээрх **“ХЯНАЛТЫН ХЭСЭГ”**-т ямар нэгэн тэмдэглэгээ хийхгүй байхыг анхаарна уу.
4. Хариултын хуудсан дээр зөв хариултад харгалзах (Ⓐ) дүрсийг будаж (●) тэмдэглээрэй. Үүнээс өөрөөр тэмдэглэсэн, эсвэл давхар сонголт хийсэн тохиолдолд таны хариулт хүчингүйд тооцогдох болно.
5. Шалгалтын хугацаа дуусаж, хонх дуугарсны дараа хянагч багшийн тараах **“БАГАНАН КОД”**-ыг зураасны дагуу 2 хуваагаад 1 хувийг хариултын хуудасны “Баганан код наах хэсэг”-т, нөгөөг гэрээний хуудасны “Баганан код наах хэсэг”-т сумны дагуу наагаарай.
6. Шалгалтын материалыг БҮТ-д төвлөрүүлэн татаж, хадгална.

ТАНД АМЖИЛТ ХҮСЬЕ

LIVEWORKSHEETS

НЭГДҮГЭЭР ХЭСЭГ. СОНГОХ ДААЛГАВАР

Санамж:

1. **Эхийг анхааралтай уншиж ойлгоод, даалгаврыг гүйцэтгээрэй.**
2. **Асуулт даалгавар бүрийг дуустал уншиж ойлгоорой.**
3. **1-13 сорилыг эхийн утга санаатай холбож ажиллаарай.**
4. **Сонгож авсан үг, өгүүлбэрийг эхийн утга санаатай холбож ажиглаарай.**

Сонгох даалгавраас зөвхөн нэгийг сонгоорой. (Даалгавар бүр 2 оноотой)

ХАТАН ЭХИЙН ЗАРЛИГ

Шөнө дундаас хойхно цаг. Өүлэн эх ахлах хэвтүүлийг дуудан ирүүлээд:

"Тэмүүжин, Бөртэ тэргүүтэй хөвгүүд, бэрс, шадар, баатруудыг үтэр цуглуул..." гэж зарлиг айлдахад : Жа ... гээд эргэх гэснээ зогтусаж, "Ахайтан! Их эзнийг дээшлүүлэх гэж үү?" гэвэл өтгөн буурал гэзгээ задалж суусан хатан ээж: "Тийм ээ! Тэр улсын хаан боловч миний үр учир үгийг дагах ёстой" гэв.

Хатан эхийн зарлигийг сонссон хөвгүүд, бэр, жанжин, хүлэг баатрууд тунгалаг тэнгэрт одод анивчиж, мичид шингэх мөчид эхэд бараалхах ёс жаягаар хувцаслан цуглав.

Толгой гудгар, царай урвагар Өүлэн ээж, зөөлөн зөөлөн алхалсаар ирж түр чимээгүй зогссоноо: "Хамаг Монголын Хаант улсын нэгэн эрхэм чухаг иргэн хорвоогоос халилаа. Иймийн учир, эрчүүл цагаан бөс зүүж, эмс бүсгүйчүүл гэзгээ задалцгаа!" гэж зарлиг буулгаад: "Эзэн дээдсийн төлөөнөө ёсч шударга, цэгц үнэн журмыг сахихын үлгэрийг үзүүлсэн энэ иргэнийг Хамаг Монголын хаад, ноёд, харц ард хэн боловч мартах ёсгүй..." гэхэд хамаг эрчүүл, зардсын барьсан цуулмал цагаан бөсийг малгайдаа зүүж, бүсгүйчүүл үсээ задлан унжуулав.

Өүлэн эх баруун ханцуйг үл ялиг хөдөлгөн, цэнхэр пансан алчуур гаргаж, хацар дагасан сувдан нулимсаа арчаад:

"Хаан Тэмүүжин, чи хагацлын үг айлдах уу?" гэв.

Хаантан эхийн зүг мэхэсхийн хүндэтгээд: "Эрэг шороо нурж, энхэл донхол үүсдэг бол иргэн хүн хальж, элэг зүрх эмтрэв. Хоёр сэтгэлт эр хүнийг эр бус эм хэмээлтэй, нэгэн сэтгэлт эмийг, эм бус эр хэмээлтэй гэсэн үг байдаг. Хаан, харц биднээсээ хагацан одсон Хуагчин эмгэн таныгаа баатрын ёсоор хүндлэх учиртай. Та, хаан эцэг Есүхэйн үеэс хатан ээжид минь үнэнч зүтгэж, хайртай Бөртэ хатныг минь бүхээгт тэргэнд нуун, бие сэтгэлээрээ хамгаалж явсан билээ. Хуагчин та, тэр нэгэн цөвүүн өдөр довтлон айсуй дайсныг солонго мэт сонсож, үен мэт үзэж, хатан эхэд минь хэлж, биднийг сэрээгээгүй сэн бол бөөс мэт биес минь Гурван мэргэдийн сумны зэв, сэлэмний ирийг мялаагаад дуусах байсан биш үү! Таны ачаар амьд гарсан бид өсөж өндийж, өрх гэрээ толгойлж, улс үндсээ аварч, өштөнөө өвдөглөж, атаатнаа атгаж, өдий зэрэгт хүрэв. Хаан хэдий хүчтэй ч харцын хүчинд түшьюу гэсэн мэргэн үг буй. Иймийн тул, эмгэн зарц таныгаа бид, түүхэндээ бичиж, түмэндээ сонордуулж явах болно" гэж айлдаад, хойшоо гурав алхахад эмгэний цонхигор нүүрийг гивлүүрээр бүтээв.

Бөөр алаг үхэрт хөллөсөн бүхээгт тэрэг Бунхат уулын зүг хөдөлж, холдон холдсоор үүрийн харанхуйд уусан одлоо.

М. Гүрсэд

1. "Эрчүүл цагаан бөс зүүж, эмс бүсгүйчүүл гэзгээ задалцгаа!" гэж Өэлүн эх хэлсний учир юу вэ?
   A. Шөнө дундаас хойхно ахлах хэвтүүлүүд ямар нэгэн зүйлээс сэрэмж авсан учраас
   B. Эх хатан, хаан хоёрын зөрчил маргаанд домын арга хэрэглэж байсан учраас
   C. Гурван мэргэд дайран довтлох тул хүн бүр сэрэмж алдахгүй болгох учраас
   D. Эрчүүл цагаан бөс зүүж, эмс бүсгүйчүүл гэзгээ задлах нь шөнө дундын ёс учраас
   E. Хаант улсын чухаг иргэн хорвоогоос хальсан тул гашуудан хүндэтгэх учраас

LIVEWORKSHEETS

2. Эхэд өгүүлснээр “мичид шингэх мөч” гэдэг нь аль цаг хугацааг илэрхийлж байна вэ?
   A. Хөвгүүд, бэр, жанжин, хүлэг баатрууд Өэлүн эхийн хэлсэн ёс жаягийг дагаж ирсэн хугацаа
   B. Хамаг Монголын Хаант улсад эрхэм үүрэг гүйцэтгэсэн Хуагчин эмгэний амьсгал хураасан үе
   C. Хуагчин эмгэн тэртээ цагийн нэг шөнө довтлон ирж буй дайсны чимээг сонссон мөч
   D. Бөртэ тэргүүтэй хөвгүүд, бэрс, шадар, баатруудын байнгын ёслол үйлддэг хугацаа
   E. Хуагчин эмгэний цогцсыг хөдөөлүүлэхээр авч яваа хугацаа

3. Хүндэтгэлийн үгийн утгыг зөв харгалзуулсан хэсгийг олоорой.

1. дээшлүүлэх	a.ярих, хэлэх
2. сонордуулах	b.сэрээх, босгох
3. айлдах	c.дуулгах, сонсгох
4. халих	d.үхэх, амьгүй болох

A. 1a,2b,3c,4d B. 1b,2c,3a,4d C.1b,2a,3c,4d D.1c,2d,3b,4a E.1d,2b,3a,4c

4. Эхийг сэдвийг сонгоорой.
   A. Чингис хаан Хуагчин эмгэнд зориулан үг хэлж буй тухай
   B. Хатан эхийн зарлигийг хөвгүүд, бэр, жанжин, хүлэг баатрууд дагасан тухай
   C. Бөртэ хатныг минь бүхээгт тэргэнд нуун, хамгаалж явсан тухай
   D. Цэгц шударга, үнэнч зүтгэсэн хүнийг эрхэмлэн хүндэтгэж буй тухай
   E. Эх хүнийг төрт ёсны дагуу хүндэтгэн хайрлаж хамгаалах тухай

5. Эхийн гол санааг илэрхийлэх хэлцийг сонгоорой.
   A. Эвдрэх төрийн ноён байснаас энх төрийн боол байсан нь дээр
   B. Төрийн нуруу төвшин бол түмний нуруу амгалан
   C. Шулуун явдлын гэгээн нь, шударга төрийн хүндлэл нь
   D. Хэлүүлж явах нэр, хэвтэж хоцрох яс
   E. Хаан гэгч улсдаа эзэн, харуул гэгч ордондоо эзэн

6. Эхийн үйл явдал өрнөж эхлэх шалтгаан юу вэ?
   A. “Тэмүүжин, Бөртэ тэргүүтэй хөвгүүд, бэрс, шадар, баатруудыг үтэр цуглуул...” гэж зарлиг айлдав.
   B. Хойшоо гурав алхахад эмгэний цонхигор нүүрийг гивлүүрээр бүтээв.
   C. Хоёр сэтгэлт эр хүнийг, эр бус эм хэмээлтэй, нэгэн сэтгэлт эмийг, эм бус эр хэмээлтэй гэсэн үг байдаг.
   D. Хамаг эрчүүл, зардсын барьсан цуулмал цагаан бөсийг малгайдаа зүүж, бүсгүйчүүл үсээ задлан унжуулав.
   E. Бөөр алаг үхэрт хөллөсөн бүхээгт тэрэг Бунхат уулын зүг хөдөлж, холдон холдсоор үүрийн харанхуйд уусан одлоо.

7. “**Иймийн тул,** эмгэн зарц таныгаа бид, түүхэндээ бичиж, түмэндээ сонордуулж явах болно” онцолсон холбох үгийг ямар үүргээр хэрэглэсэн байна вэ?
   A. Өмнөх мэдээллүүдийг ерөнхийлөн дүгнэх
   B. Мэдээллийг хооронд нь жиших харьцуулах
   C. Өмнөх мэдээллээс дараагийн мэдээллийг ялган онцлох
   D. Мэдлээлэлд хоорондын шалтгаан-үрийг тодруулах
   E. Үйлийн орны адил төсийг тогтоох

8. Их хаан, Хуагчин эмгэний үнэнч шударга зүтгэлийг хэрхэн үнэлж дүгнэсэн бэ?
   A. Таны ачаар амьд гарсан бид өсөж өндийж, өрх гэрээ толгойлж, улс үндсээ аварч өстнөө өвдөглөж, атаатнаа атгаж өдий зэрэгт хүрэв.
   B. Энэ иргэнийг хамаг монголын хаад, ноёд, харц ард хэн боловч мартах ёсгүй...
   C. Хаан, харц биднээсээ хагацан одсон Хуагчин эмгэн таныгаа хүндлэх учиртай.
   D. Хоёр сэтгэлт эр хүнийг, эр бус эм хэмээлтэй, нэгэн сэтгэлт эмийг, эм бус эр хэмээлтэй гэсэн үг байдаг.
   E. Эрэг шороо нурж, энхэл донхол үүсдэг бол иргэн хүн хальж, элэг зүрх эмтрэв.

LIVEWORKSHEETS

9. “Бөөр алаг үхэрт хөллөсөн бүхээгт тэрэг Бунхат уулын зүг хөдөлж, холдон холдсоор үүрийн харанхуйд уусан одлоо” гэсэн хэсгээс үйл явдлын хувирал өөрчлөлтийг дүрслэхэд чухал үүрэгтэй үг хэллэгийг олоорой.
   A.Бунхат уулын зүг, холдон холдох
   B. үхэрт хөллөсөн, бүхээгт тэрэг хөдлөх
   C. бөөр алаг, үүрийн харанхуй
   D. бүхээгт тэрэг, харанхуйд уусах
   E. хөллөх, хөдлөх, холдох, уусан одох

10. “Тэр нэгэн цөвүүн өдөр довтлон айсуй дайсныг **солонго мэт** сонсож, **үен мэт** үзэв” гэсэн өгүүлбэрийн онцолсон дүрслэлийг олоорой.
A. адилтгал B. амьдчилал C. егөөдөл D. багасгал E. бэлгэдэл

11. “Хуагчин эмгэн Бөртэ хатныг минь бүхээгт тэргэнд нуун **бие сэтгэлээрээ хамгаалж явсан** билээ” өгүүлбэрийн онцолсон үгийг хэлцээр солин найруулбал аль нь *тохирохгүй* вэ?
   A. зүрх гаргах B. хоёргүй сэтгэлээр C. амь тавин зүтгэх
   D. хар толгойгоо бодох E. амиа хайрлахгүй

12. Хуагчины “Эрхэм чухаг иргэн” болох шинжийг тодруулах үүргээр орсон бүлэг үгс аль вэ?
   A. үтэр цуглуулах, эхэд бараалхах, хорвоогоос халих, гэзгээ задлах, зүрх эмтрэх, хагацан одох, айлдах, түмэндээ сонордуулах, мэхэсхийн хүндэтгэх
   B. Өэлүн эх, Тэмүүжин, Бөртэ, хөвгүүд, бэрс, шадар баатрууд, ахлах хэвтүүл, зардас, хаад ноёд, харц, хамаг эрчүүл
   C. ёсч шударга, цэгц үнэнч, нэгэн сэтгэлт, үнэнч зүтгэлт, бие сэтгэлээрээ, солонго мэт сонсдог, үен мэт үздэг
   D. гудгар, урвагар, тунгалаг, өтгөн буурал, цуулмал, цагаан, цөвүүн, солонго мэт, үен мэт, цонхигор, бөөр алаг
   E. шөнө дунд, мичид шингэх мөч, тэр нэгэн цөвүүн өдөр, үүрийн харанхуй

13. “Эзэн дээдсийн төлөөнөө ёсч шударга, цэгц үнэн журмыг сахихын үлгэрийг үзүүлсэн энэ иргэнийг Хамаг Монголын хаад, ноёд, харц ард хэн боловч мартах ёсгүй” гэсэн хэсэгт ямар өнгө аяс илэрч байна вэ?
A. сануулсан B. тайтгарсан C.цэцэрхсэн D. хөөрхийлсөн E.санааширсан

14. “Тэмүүжин, Бөртэ тэргүүтэй хөвгүүд, бэрс, шадар, баатруудыг үтэр цуглуул...” гэсэн өгүүлбэрт цуваа цэг хэрэглэсний учир юу вэ?
   A. Өгүүлбэрийн дунд хэлэлгүй орхисон үгийн оронд цуваа цэг хэрэглэсэн.
   B. Үг, өгүүлбэр төгссөн боловч зохиогч санаагаа бүрэн гаргаж чадаагүй дутуу орхисон тул цуваа цэг хэрэглэсэн.
   C. Мэгдэж түгдэрсэн тул цуваа цэг хэрэглэсэн.
   D. Эш татсан зүйлийн энд тэндээс орхисон тул цуваа цэг хэрэглэсэн.
   E. Зохиолын том бүлэг, их хэсгийг орхисон тул мөрлөсөн цэг хэрэглэсэн.

15. Эсрэг утгатай үг бүхий хэлцийг сонгоорой.
   A.Мандахдаа үүдээр багтахгүй, муудахдаа үүдээр гарахгүй
   B.Навч цэцэг нарнаас, насны жаргал ажлаас
   C.Наадаж явбал насны жаргал, инээж явбал өдрийн жаргал
   D.Данх руугаа толгойгоо хийсэн, тогоо руугаа хошуугаа хийсэн
   E. Бохирыг нь арилгаж, борвийг нь тэнийлгэх

16. Доод найруулгын зэрэг бүхий өгүүлбэрийг сонгоорой.
   A. Хүний толгойд олон юм бодогддог.
   B. Таны хэлсэн мэргэн үг миний толгойд хадаатай.
   C. Их багштаны тэргүүнд эрдэм гэгч ойгүй ээ.
   D. Мөрөн дээрх бөндгөрөө мэдэж хэлээрэй.
   E. Тэргүүтнийг дэлдийлгэж, толгойтныг бөхийлгөх

LIVEWORKSHEETS

17. “-ын, -ийн -ий,-ы” бүтээвэр нь зориулалтын утга ялгаж байгаа хэсгийг олоорой.
A. сарын сайн нь, өдрийн сайхан нь B. газрын хол, усны урт
C. уулын чулуу, усны эх D. нүдний шил, шүдний сойз
E. миний ном, чиний цүнх

18. Адилтгасан дүрслэл бүхий өгүүлбэрийг сонгоорой.
A. Долоон цагаан тохомтой, хөтлийн цагаан дөш хар эмээлтэй...
B. Шүр сайхан дэлтэй, сувд сайхан сүүлтэй...
C. Гучин алд иштэй, сумт улаан шадтай...
D. Алтай дүүрэн арван түмэн, хонгор бараан адуутай...
E. Бугын тарганыг, булганы харыг намнаж...

19. “Баатар ах **анхандаа** миний хичээлийн хуваарийг ялгаж өгдөг байв” гэсэн өгүүлбэрийн онцолсон гишүүний утга, үүргийг зөв тодорхойлсон хэсгийг олоорой.
A. “ялгаж өгдөг байв” гэснийг хугацааны утгаар дэлгэрүүлэх үүрэгтэй.
B. “хуваарийг” гэснийг цагийн утгаар дэлгэрүүлэх үүрэгтэй.
C. “өгдөг байв” гэснийг орны утгаар дэлгэрүүлэх үүрэгтэй.
D. “хичээл” гэснийг тодотгож, дэлгэрүүлэх үүрэгтэй.
E. “Баатар ах” гэснийг шинж чанарын утгаар дэлгэрүүлэх үүрэгтэй.

20. Нийлмэл үгийн бүтсэн аргыг ажиглаад цэгийн оронд тохирохыг сонгоорой.
эрх чөлөө, газрын үнэр, арга ухаан, тулганд өрдөх,.....
A.хүрэн үнээ B. хүнээс асуух C. улс төр D. үгэнд баясах E. насны намар

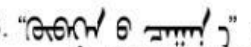
21. Төрөл биш үгийг олоорой.
A. буурь B. буудай C. буудал D. буулт E. буулгалт

22. Үндсэн утгаараа байгаа холбоо үгийг сонгоорой.
A. нэр хугарах B. нэр харах C. нэр зүүх D. нэр өгөх E. нэр хөөдөх

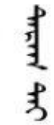
23. Дүрслэх язгуур бүхий үгийг олоорой.
A. хархий B. гэдий C. түсхий D. торхий E. пасхий

24. Эдгээр үгэнд бүтээвэр залгаж бичихэд гийгүүлэгч нэмэгдэх үгийг олоорой.
A. жолооч+ийн B. Хэрлэн+ий C. төгсөх+ийн
D зуслан+ийн E. дотно+ы

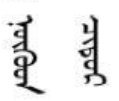
25. Бүгдийг зөв бичсэн хэсгийг сонгоорой.
A. больчихыг, болчхоод, ороочхонгуут B. тарьчих, өгчхүүзэй, жимийлций
C. саначхаад, буудаллаа, хэлбэл D. тогтчхоод, саначихыг, мартчихангуут
E. дуусч, тосч, харуусч

26. “ ” гэсэн холбоо үгийг зөв уншаарай.
A. ховооны цаана B. хөвгүүний цана C. хөвөөний зах
D. хөвгүүний цаана E. гүвээний цаана

27. “тараг” гэсэн үгэнд үйлдэхийн тийн ялгалын нөхцөл дагуулсныг олоорой.

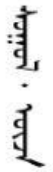
A.
B.
C.
D.
E.

28. Хатуу дэвсгэрээр төгссөн хэсгийг сонгоорой.

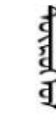
A.
B.
C.
D.
E.

LIVEWORKSHEETS

29. “-саар⁴” нөхцөл залгахад холбох эгшгийн дүрмээр бичигдэх үгс нь аль вэ?

A.
B.
C.
D.
E.

30. Уншаад холбох эгшгийн дүрмээр бичсэн үгийг олоорой.

A.
B.
C.
D.
E.

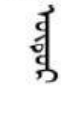
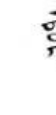
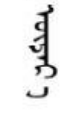
31. Уншаад зөв харгалзуулсан хэсгийг олоорой.

1.
2.
3.

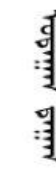
a.Австри
b.автономи
c.автоматч

A. 1a,2 b,3c B. 1b,2c,3a C. 1a,2c,3b D. 1c,2a,3 b E.1b,2 a,3c

32. “**Үтэр** түргэн ирэв” өгүүлбэрийн онцолсон үгийг зөв бичсэнийг олоорой.

A.
B.
C.
D.
E.

33. “Тэр **одоохондоо** унаа аваагүй” гэсэн өгүүлбэрийн онцолсон үгийг хэрхэн бичих вэ?

A.
B.
C.
D.
E.

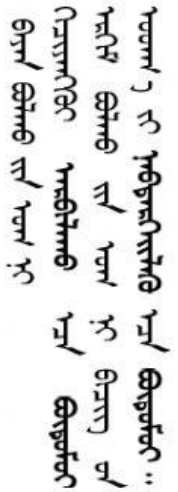
34. “ ” гэсэн үгийн утгад тохирох холбоо үг аль нь вэ?

A. хот хүрээ B. ан гөрөө C. төмрийн хөрөө
D. цан хяруу E. хэрэз шувуу

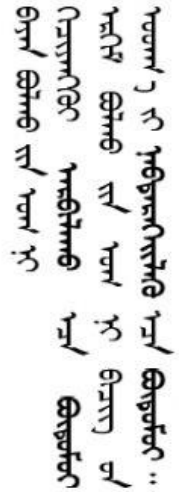
LIVEWORKSHEETS

35. Уншихдаа онцолсон үгийн бичлэгийг ажиглаад бүгдийг зөв бичсэн хэсгийг сонгоорой.

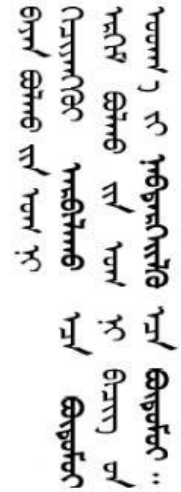
A.

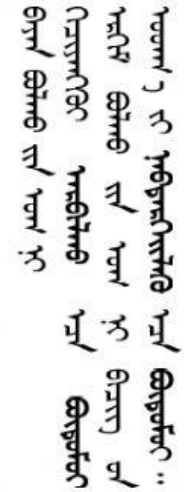
B.

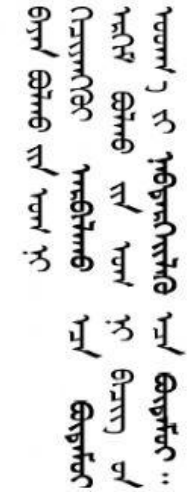
C.

D.

E.

ХОЁР ДУГААР ХЭСЭГ. ХАРГАЛЗУУЛАХ ДААЛГАВАР

Санамж:

1. **Энэ хэсэг сонгох даалгавар биш тул харгалзааг зөв тогтоож, хариуг будаарай.**
2. **Зөв харгалзуулсан хариулт бүр нэг оноотой.**

2.1.Хэлцийг утгатай нь харгалзуулаарай.

a. Сүүлээ сэрвээндээ тавих	1. үр ашиггүй
b. Чинийх долоо, минийх долоохон	2. дургүйг нь хүргэх
c. Тахилыг нь буруу өрөх	3. ихэмсэглэх
d. Банга хүртэх	4. загнуулах
e. Ёроолгүй хувингаар ус авах	5. өөрийнхийг чамлах

2.2. “Монголын нууц товчоо” зохиолын эшлэлийг хам сэдэвтэй зөв харгалзуулаарай.

a. Барс жил /1206/ Онон мөрний эхэнд хуралдаж, есөн хөлт цагаан тугаа мандуулаад, Тэмүүжинд Чингис хаан /Далай хаан/ цолыг өгөв.	1. Улс төрийн хам сэдэв
b. Мэргидийн нутаг дээр булган малгайтай, бугын арьсан гуталтай, булган хөөмий дээлтэй Хүчү гэдэг нэртэй, таван настай хөвүүн хоцорсныг олов.	2. Түүхийн хам сэдэв
c. Тэр цагт Чингис хаан, тэнгэр эцэгтээ мөргөе гэж довцог өндөр дээр гарч, тохмоо дэлгэж тавиад, бүсээ хүзүүндээ өлгөж залбиран өчив.	3. Соёлын хам сэдэв
d. Улсыг байгуулахад зүтгэсэн хүмүүсийг түмний ноёд, мянганы ноёд, зууны ноёд, аравны ноёд болгож, соёрхлыг өгөх хүмүүст өгч зарлиг буулгав.	4. Нийгмийн /ахуй/ хам сэдэв
e. “Алаг сайхан хоньдыг ар дүүрэн бэлчээж, хонин олон сүргийг хот дүүрэн өсгөж, шимтэй шөлийг бэлтгэж явъя” гэсэн тул Дэгэйгээр хонь адуулгав.	5. Шашин шүтлэгийн хам сэдэв

LIVEWORKSHEETS

2.3. Зөвийг нь олж сонгоорой.

		1.	2.	3.
a	Балархай эгшиг гээгдэх үг	нөхцөл+ийг	худаг+ийн	итгэл+ийг
b	"ё"-г шууд залгаж бичих үг	оролц+ё	бод+ё	ороо+ё
c	Зөөлний тэмдэг "и" болохгүй үг	зохь+с	шуугь+даг	барь+аа
d	Эр үгэнд "ий" бичих үг	будаг	хэлэмж	цамц
e	"-л" залгавар залгахад хойноо эгшигтэй бичих үг	тохош	зохиомж	хичээл

2.4.Дүрс ялган бичих үгсийг тохирох утгатай нь харгалзуулаарай.

a. 1. эр хүйс

b. 2. эрэх хайх

c. 3. эрүүгийн хууль

d. 4. эрүү толгой

e. 5. эрж боох

СОНСОХ ДААЛГАВАР

Гүйцэтгэх хугацаа: 15 минут [10 оноо]

Санамж:

- **Эхийг анхааралтай сонсоод асуултад хариулаарай.**
- **Хариултын хувилбараас зөвхөн нэгийг сонгож, хариултын хуудасны /36-40/ зааврын дагуу будаарай. Хариулт бүр 2 оноотой.**

36. "би" баатрын балчирхан бага насны мөрөөдлүүдээс "гар нь ганзаганд, хөл нь дөрөөнд хүрэх" гэсэн хэлцтэй дүйх утгатайг нь сонгоорой.
    A. Үдэш шандан дээр очиж, морио услаад, онгоцоо усаар дүүргэх
    B. Чихэр жимс, бал бурмыг авчирч, айл саахалтынхандаа түгээх
    C. Цэнхэр уулсын чанадад хот гэж нэг ариун дагшин оронд очих
    D. Хурдхан шиг өсөж, тэнгийн булан даахуйц эр болох
    E. Нутаг дээрээ өрөөстэй нь орхисон чулуун тоглоомоор тоглох

37. Нүүдэлчдийн ахуй амьдралыг аль өгүүлбэрт дүрсэлсэн байна вэ?
    A. Би он цагийн урсгалд хөдөөгийн ааш араншингаа сэвтүүлэхээс эмээдэг.
    B. Тэр үед хот ороод буцаж ирэхийн тухайд санаж явснаас биш шингэнэ гэж бодоогүй.
    C. Зарим нь арав хорин жил зэргэлдээ аж төрсөн хэрнээ бие биенээ таньдаггүй.
    D. Дөчин насны дөрөөнд гишгэсэн ч өөрийгөө хөдөөгийн хүүхэд гэж бодож явдаг
    E. Хаврын их нүүдэл ааяг борхон толгодын шилээр дэнхэн данхан давна.

38. "би" баатар нь хотынхон хөдөө нутгаараа бахархахгүй байгаагийн гол учрыг юу гэж дүгнэсэн бэ?
    A. Ном эрдэмд сэтгэлээ зориулсан юм үзэж, нүд тайлсан тул
    B. Нүдээ гөлөртөл цангасан малд ганц ховоо ус хийж өгч үзээгүй тул
    C. Чөлөөтэй нэг сайхан эргэцүүлэн бодох завгүй тул
    D. Гоёж гооддог шигээ өнгө хуурамчхан зантай, атаа жөтөөч хүмүүс тул
    E. Арав хорин жил нэг байшинд аж төрсөн хэрнээ бие биенээ таньдаггүй тул

39. Хөдөөгийн хүүхдийн араншинд *хамаарахгүйг* нь сонгоорой.
    A. "Мал ирж юу магад уу" гэж бодоод, онгоцоо усаар дүүргэж орхидог.
    B. Эрт ухаажиж, чулуу таалцахын оронд чөдөр зангидаж сурсан.
    C. Үг яриа нь хүртэл төвшин, сонсголонтой, элдэв гоёл чимэггүй.
    D. Өртөг өнгө хоёр шингэсэн оньсон тоглоомоор тоглож өссөн.
    E. Боргоцой бяцхан гартаа харандаа барьж, дэнгийн гэрэлд үсэг холбож суусан

40. "Өөрөөсөө байн байн эрж, өврөө тэмтэрч үзээд байдаг" зүйл нь юу вэ?
    A. Чихэр жимс, бал бурам B. Хөдөөгийн араншин C. Өнчин ишиг
    D. Хэлхсэн бодол E. Чулуун тоглоом

LIVEWORKSHEETS